

ERAMET NORWAY AS AVD SAUDA
Postboks 243
4201 Sauda

Oslo, 15. september 2022

Deres ref.:
Astrid Lone

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/1716
2022.0124.miljodir

Saksbehandler:
Ole Stian Bockelie

Rapport etter tilsyn 23. august - 25. august 2022

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos ERAMET NORWAY AS AVD SAUDA (virksomhetsnummer: 974077930).

Rapporten består av fire deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet, og hva dere må gjøre
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet, og hva dere må gjøre

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Eramet Sauda har hatt ulovlige utslipp fra vannrenseanlegget i 2022
- Avvik 2: Virksomhetens egenrapportering av farlig avfall har mangler
- Avvik 3: Virksomhetens tanklagring av diesel har mangler
- Avvik 4: Bedriftens kontroll og etterdrift av deponi B1 har mangler
- Avvik 5: Eramet Sauda har hatt ulovlige utslipp av nikkel, cyanid, totalt organisk karbon og suspendert stoff fra deponiet på Kviå i 2022

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

ERAMET NORWAY AS AVD SAUDA må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 2. desember 2022.

Miljødirektoratet påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Eramet Saudas oppfølging av lekkasjer fra kjøleanlegg kan forbedres
- Anmerkning 2: Håndtering av avfall hos virksomheten kan forbedres

Anmerkning er et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

ERAMET NORWAY AS AVD SAUDA må betale et gebyr på 192 600 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Ole Stian Bockelie. Merk svaret med saksnummer 2022/1716 og tilsynsnummer 2022.0124.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Eramet Sauda har hatt ulovlige utslipp fra vannrenseanlegget i 2022

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Eramet Norway AS Sauda (tillatelsen), sist oppdatert 01.02.2021, pkt. 3.1.1 Utslipp fra punktkilder (vann)

Beskrivelse av krav

Eramet Norway AS Sauda (ENS) har utslippsbegrensninger til vann for 12 spesifiserte komponenter, inkludert:

- Arsen med grensene 0,1 mg/liter pr. døgn, gjeldende fra 26. mars 2020, og totalt 2 kg/år
- Sink med grensene 1 mg/liter pr. døgn, gjeldende fra 1. januar 2022, og totalt 25 kg/år
- Kobber er grensene 0,5 mg/liter pr. døgn, gjeldende fra 1. januar 2022 og totalt 12 kg/år

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Vannrenseanlegget

Arsen (As)

Så langt i 2022 har døgn grensen for utslipp av arsen blitt overskredet 9 ganger. Den høyeste målte døgnverdien er 0,2 mg/l.

Sink (Zn)

Så langt i 2022 har døgn grensen for utslipp av sink blitt overskredet 15 ganger. Den høyeste målte døgnverdien er 31,1 mg/l (akkreditert analyse).

Kobber (Cu)

Så langt i 2022 har døgn grensen for utslipp av kobber blitt overskredet 16 ganger. Den høyeste målte døgnverdien er 4,7 mg/l.

Virksomheten opplyser at de arbeider med å optimalisere det midlertidige renseanlegget for å redusere utslippene, og komme under utslippskravene. Renseanlegget bærer preg av å være midlertidig og har et stort vedlikeholdsbehov. Et nytt, permanent renseanlegg er under utvikling og det er avsatt noe midler i langsiktig planverk til innkjøp av dette. Det er likevel ikke tatt en endelig investeringsbeslutning da det ikke er besluttet valg av renseteknologi og utforming.

Avvik 2: Virksomhetens egenrapportering av farlig avfall har mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

Tillatelsen punkt 11.5 Rapportering til forurensningsmyndigheten

Beskrivelse av krav

Det følger av tillatelsen at bedriften innen 1. mars hvert år skal rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående år via www.altinn.no. Miljødata omfatter blant annet produksjonsmengder, avfallsmengder, energiforbruk og resultater fra utslippskontroll. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Ved en gjennomgang av avfallsdeklarering.no kom det frem at bedriften har mangler i egenrapporten til Miljødirektoratet. Eramet Sauda leverte i overkant av 300 tonn filterstøv, klassifisert som farlig avfall, (avfallsstoffnr 7096, EAL-kode 100207) til NOAH Langøya i november og desember 2021. Dette avfallet er ikke inkludert i egenrapporten for 2021.

Avvik 3: Virksomhetens tanklagring av diesel har mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

Forurensingsforskriften kapittel 18. 6 punkt d) teknisk tilstand og vedlikehold

Beskrivelse av krav

Tankanlegget og de tekniske barrierene skal til enhver tid ha en tilfredsstillende tilstand for å forebygge forurensning. Det skal utarbeides kriterier for hva som regnes som tilfredsstillende teknisk tilstand.

For å opprettholde en tilfredsstillende teknisk tilstand, skal det etableres og gjennomføres et forebyggende vedlikeholdsprogram for utstyr som kan påvirke fare for forurensning.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten benytter en 50 m³ tank til lagring av diesel. Dieselen brukes som drivstoff på bedriftens eget utstyr. Rundt tanken er det bygget et oppsamlingsarrangement i form av en ringmur.

Det ble under tilsynet opplyst at bedriften ikke har gjennomført en tilstandskontroll av tanken. Virksomheten har heller ikke inkludert tanken i sitt vedlikeholdssystem og kan ikke dokumentere at det er utført vedlikehold av tanken eller tilhørende utstyr som rør, ventiler og oppsamlingsarrangement.

Det ble videre opplyst at bedriften planlegger å bytte ut tanken til en dobbeltvegget tank på ca. 40m³ og at det er hentet inn tilbud på leasing av tanken fra flere leverandører. Bedriften har budsjettert med leasingavtalen fra 2023.

Avvik 4: Bedriftens kontroll og etterdrift av deponi B1 har mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

Tillatelsen punkt 10.1.1.5 Overvåkning og kontroll av deponi felt B1 i driftsfasen og etterdriftsfasen

Beskrivelse av krav

Bedriften plikter å sørge for vedlikehold, kontroll og overvåking av deponi felt B1 så lenge direktoratet mener det er nødvendig. Hensikten med overvåkingsprogrammet er å dokumentere effekten av sigevannssystemet og eventuell påvirkning på resipienter.

Det skal blant annet gjennomføres følgende kontroll og overvåking i etterdriftsfasen:

- Overflatevannet fra deponioverflaten skal analyseres minimum hver sjettede måned for de stoffene Miljødirektoratet setter utslippsgrenser for, jf. krav til deponi felt B2, samt andre stoffer som kan ha miljømessig betydning eller kan fange opp eventuell utlekking fra deponiet.
- Mengden overflatevann fra deponioverflaten skal måles eller beregnes. Frekvensen skal være minimum hver sjettede måned.
- Det skal gjøres minimum årlige målinger av eventuelle setninger inntil disse er av liten betydning og i minst 3 år etter deponiavslutning.
- Dreneringssystem for overvann og sigevann skal kontrolleres.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Det ble under revisjon opplyst at det ikke er gjennomført analyser av overflatevannet siden 2020 da deponiet ble avsluttet. Mengden overflatevann fra deponioverflaten er heller ikke blitt målt eller beregnet.

Det er gjennomført undersøkelser av deponiet for å måle setninger i 2020, men det er ikke gjennomført målinger etter det, selv om kravet i tillatelsen er årlig (minimum første 3 år).

Dreneringssystemet for overvann og sigevann er ikke inkludert i systemet for forebyggende vedlikehold og bedriften kunne ikke dokumentere at det er gjennomført noen kontroll av dreneringssystemet i etterdriftsfasen.

Avvik 5: Eramet Sauda har hatt ulovlige utslipp av nikkel, cyanid, totalt organisk karbon og suspendert stoff fra deponiet på Kviå i 2022

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

Tillatelsen punkt 10.1.2.3 Krav som gjelder for driftsfasen

Beskrivelse av krav

Fra deponi A, B1 og B2 på Kviå har ENS utslippsbegrensninger til vann for 13 spesifiserte komponenter, inkludert:

- Nikkel (Ni) med grensene 0,020 mg/l som fast ukesmiddel, og totalt 480 gram/år
- Cyanid (fritt) med grensene 0,500 mg/l som fast ukesmiddel, og totalt 12 kg/år
- Totalt organisk karbon (TOC) med 60 mg/l som fast ukesmiddel, og totalt 1400 kg/år
- Suspendert stoff (SS) med 15 mg/l som fast ukesmiddel, og totalt 400 kg/år

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Ulovlig utslipp

ENS gjennomfører regelmessige målinger av komponenter i sigevannet fra deponiet på Kviå. Målingene viser at konsentrasjonsgrensene for nikkel har vært overskredet i månedsblandprøver for januar, mars, mai, juni og juli. For cyanid er konsentrasjonsgrensene overskredet februar og juni. For TOC i januar, og for SS i alle måneder så langt.

Virksomheten opplyser at de arbeider med å optimalisere det midlertidige renseanlegget for å redusere utslippene, og komme under utslippskravene. Et nytt, permanent renseanlegg som skal håndtere sigevann fra både aktivt og nedlagt deponi er under planlegging og det er avsatt noe midler i langsiktig planverk til innkjøp av dette. Det er likevel ikke tatt en endelig investeringsbeslutning da det ikke er besluttet valg av renseteknologi og utforming.

Midlingstid

Eramet Sauda (ENS) gjennomfører utslippsmålinger av rensed sigevann ved en mengdeproporsjonal automatisk prøvetaker. Frem til og med juli har ENS analysert månedsblandprøver av utslippet fra deponiet, selv om kravet har vært ukemiddel.

Virksomheten kan derfor ikke dokumentere utslippet iht. kravet som er gitt som konsentrasjon som ukesmiddel.

Anmerkning 1: Eramet Saudas oppfølging av lekkasjer fra kjøleanlegg kan forbedres

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

ENS har utarbeidet en liste over alle kjøleanleggene på verket, og har byttet ut R22 med mindre potente klimagasser. ENS benytter eksternt firma til gjennomføring av kontroller av kjøleanleggene, og det kontrolleres at både virksomheten og den enkelte installatør er sertifisert. I 2022 er det avdekket en lekkasje i et anlegg. Anlegget er etterfylt, og etterkontroll gjennomført. Under tilsynet var dette utslippet ikke registrert i avvikssystemet. For å sikre at slike utslipp blir

registrert og rapportert korrekt, bør ENS' interne system for oppfølging av slike lekkasjer forbedres.

Anmerkning 2: Håndtering av avfall hos virksomheten kan forbedres

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Det ble under revisjonen gjennomført en befaring av bedriftens interne avfallsstasjoner, inkludert en stasjon i ovnshus 3, hvor det lagres ordinært avfall, samt farlig avfall og EE-avfall. Det ble observert at EE-avfall var spredt utover gulvet og at det lå endel treavfall med spiker på gulvet. Sorteringen av avfallet kunne forbedres i dette området, da noe ordinært og EE-avfall var feilplassert.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at ERAMET NORWAY AS AVD SAUDA må betale et gebyr på 192 600 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 2 for flerdagstilsyn og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-8.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 15. juli 2022 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Vedtaket om gebyr kan påklages, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og sendes til Miljødirektoratet innen tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av ERAMET NORWAY AS AVD SAUDA sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Tilsynet ble gjennomført som en revisjon. En revisjon er en systematisk kontroll av virksomhetens styringssystem. En revisjon omfatter gjennomgang av virksomhetens relevante dokumentasjon, intervjuer og verifikasjoner.

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Åpningsmøte: Informasjon fra Miljødirektoratet om gjennomføringen av revisjonen
- Intervjuer og verifikasjoner.
- Avsluttende møte: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Ole Stian Bockelie, revisjonsleder
- Arnstein Flatlandsmo, kontrollør
- Yngve Rønning, saksbehandler

Fra ERAMET NORWAY AS AVD SAUDA deltok

- Astrid Lone deltok som kontaktperson for virksomheten under tilsynet

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende ERAMET NORWAY AS AVD SAUDA ble kontrollert under tilsynet:

- Eramet Norway Sauda, Sauda

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:

- Internkontroll
- Tanklagring
- Vedlikehold
- Produsentansvar avfall
- Utslipp til vann
- Måleprogram
- Utslipp til luft
- Deponi
- Grunnforurensning og sediment
- Klimatilpasning

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Forurensingsloven
- Avfallsforskriften
- Forurensingsforskriften
- Produktkontrollloven
- Interkontrollforskriften

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Virksomhetens måleprogram
- Egenrapport
- Utslippsmålinger 2022
- Tilstandsrapport fase 2 - grunnforurensning

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

Eramet Sauda har utslipp av tre elementer til luft og til vann som kan føre til overskridelse av utslippsgrenser:

Kvikksølv (Hg) til luft

Ved utgangen av juli har ENS målt et totalt utslipp av Hg til luft på 5,7 kg. Dette inkluderer 1,37 kg fra filteret på MOR-anlegget (manganes oxygen refining). Her har det ikke vært målt Hg, og virksomheten arbeider med å analysere målinger og potensielle kilder for å avdekke og redusere utslippet.

ENS har tillatelse til å slippe ut 7 kg Hg/år.

Nikkel (Ni) til vann

Ved utgangen av juli har ENS hatt et utslipp på 22,97 kg Ni så langt i år, og langtidsgrensen er 40 kg/år. Dersom utslippet fortsetter med samme konsentrasjon ut året, vil ENS kunne få problemer med å overholde utslippsgrensen.

Bly (Pb) til vann

Ved utgangen av juli har ENS hatt et utslipp på 1,89 kg Pb så langt i år, og langtidsgrensen er 3 kg/år. Dersom utslippet fortsetter med samme konsentrasjon ut året, vil ENS kunne få problemer med å overholde utslippsgrensen.

Graving i forurenset grunn

Virksomheten har i 2021 gjennomført en kartlegging av forurenset grunn (Tilstandsrapport Eramet Norway Sauda - fase 2). Som en oppfølging av rapporten skal forurenset grunn i to områder hvor det er avdekket grunnforurensning tilstandsklasse 5 fjernes. Det skal tas ytterligere prøver i disse områdene for å avgrense tiltaksområdet. I den forbindelse må det utarbeides en tiltaksplan og bedriften må søke Miljødirektoratet før det skal graves i forurenset grunn.

ENS opplyste videre at det er planlagt et anlegg for karbonfangst som vil medføre noe graving. Dette området er ikke kartlagt for grunnforurensning. Vi minner om det kreves tillatelse fra Miljødirektoratet når det skal graves i forurenset grunn. I den forbindelse må det først utarbeides en tiltaksplan for de planlagte gravearbeidene hvis det etter en kartlegging påvises forurenset grunn.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Einar Knutsen
seksjonsleder

Ole Stian Bockelie
tilsynsleder

Kopi til:

- Statsforvalteren i Rogaland
- Sauda kommune

Vedlegg

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under åpningsmøtet, intervjuene og sluttmøtet.

Funksjon	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Leder prosess/labteam	X		
Leder lager	X	X	X
Driftsleder ovn 12/MOR	X	X	X
Kvalitetsleder ENO	X		X
HMS-sjef	X		X
Miljøingeniør	X	X	X
Chief metallurgist	X		
Driftsleder ovn 11 og miljø	X	X	X
Prosjekt	X		X
Miljøingeniør	X	X	X
Drift kaldt leder	X	X	X
Klima- og miljødirektør	X	X	X
Verksdirektør	X	X	X
Avd. leder EI/aut	X		
Vedlikeholdssjef		X	X